

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 67/01-31

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte na neverejnom zasadnutí senátu 8. novembra 2001 prerokoval podnet A. G., bytom K., D. G., bytom B., A. M., bytom K., Ľ. N., bytom K., a V. S., bytom K., zastúpených advokátom JUDr. J. V., K., na začatie konania vo veci porušenia ich základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Košice – okolie vo veci sp. zn. 15 C 45/93 a takto

r o z h o d o l :

Základné právo A. G., D. G., A. M., Ľ. N. a V. S. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky v konaní pred Okresným súdom Košice – okolie vo veci sp. zn. 15 C 45/93 o vyrovnanie dedičských podielov porušené bolo.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bolo 25. júna 2001 doručené podanie A. G., bytom K., D. G., bytom B., A. M., bytom K., L. N., bytom K., a V. S., bytom K. (ďalej len „navrhovatelia“), zastúpených advokátom JUDr. J. V., K., označené ako „Podnet podľa čl. 130 ods. 3 Ústavy SR“. Navrhovatelia v ňom žiadali, aby ústavný súd v konaní podľa čl. 130 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) nálezom rozhodol, že postupom Okresného súdu Košice – okolie (ďalej len „okresný súd“) vo veci sp. zn. 15 C 45/93 došlo k porušeniu ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Svojím podnetom sa navrhovatelia tiež domáhali, aby ústavný súd rozhodol aj o povinnosti Slovenskej republiky zaplatiť každému z nich spravodlivé finančné zadosťučinenie vo výške Sk 100 000,-- od právoplatnosti jeho nálezu.

Ústavný súd podnet navrhovateľov predbežne prerokoval na svojom neverejnom zasadnutí 20. septembra 2001 a rozhodol o jeho prijatí na ďalšie konanie v časti namietajúcej porušenie ich základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a odmietnutí (z dôvodu svojej nepríslušnosti) v časti požadujúcej priznanie spravodlivého finančného zadosťučinenia.

Navrhovatelia vo svojom podnete konkrétne uviedli: „Pred Okresným súdom Košice – vidiek v r. 1993 bola proti nášmu neb. otcovi a manželovi J. G. podaná žaloba o vyrovnanie dedičských podielov, ktorá bola vedená a je aj t. č. vedená pod sp. zn. 15 C 45/93. Žaloba sa nám nezachovala a zachovalo sa nám iba vyjadrenie k žalobe zo 7. 12. 1993. ...

Po smrti nášho otca a manžela (1. 10. 1994) sme do konania vstúpili my deti a manželka, pričom súd žalobu žalobcov Dr. V. M. a A. M. zamietol.

Po odvolaní sa žalobcov ďalším rozsudkom z 22. 4. 1999 Okresný súd Košice – okolie žalobe žalobcov vyhovel. Proti rozsudku sme podali odvolanie. ...

Pretože ja žalovaný v 2 rade ako splnomocnený zástupca ostatných žalovaných som od podania odvolania neobdržal zo súdu odpoveď na naše odvolanie podal som sťažnosť listom z 12. 2. 2001 adresovaným predsedovi Okresného súdu Košice – okolie. Odpoveď

som obdržal listom podpredsedu OS Košice – okolie z 26. 3. 2001, ktorým bola uznaná sťažnosť ako dôvodná. ...

V dôsledku toho, že pôdu o výmere vyše 16 hektárov nemáme doposiaľ prevedenú na nás, lebo v dôsledku dlhodobého súdneho konania nemôžeme túto prejednať v dedičskom konaní po neb. J. G. máme obmedzené možnosti dispozície s pôdou, ktorá je predmetom súdneho konania a napr. nemôžeme ju nikomu prenajať a pod. keďže nemáme LV.

Vzhľadom na vyššie uvedené domnievame sa, že sú porušované naše čl. 48 ods. 2 Ústavy SR zaručené práva na prerokovanie našej veci bez zbytočných prietáhov a to od 1. 10. 1994 do dnes.

Preto navrhujeme aby bolo vydané toto uznesenie

Podnet A. G., D. G., V. S., A. M. a L. N. zakotvené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Slovenskej republiky v zastúpení všeobecnými súdmi Slovenskej republiky v konaní 15 C 45/93 Okresného súdu Košice – okolie porušené bolo.“

Po prijatí podnetu navrhovateľov na ďalšie konanie sa ústavný súd podľa § 29 ods. 5 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) 21. septembra 2001 obrátil na predsedu okresného súdu so žiadosťou o písomné vyjadrenie k prijatému podnetu. Podpredseda okresného súdu vo svojom vyjadrení z 11. októbra 2001 (Spr. 719/01) uviedol: „Je nepochybné, že konanie o vyrovnanie dedičských podielov evidované pod sp. zn. 15 C 45/93 sa vedie od 29. 6. 1993 doposiaľ. (pôvodná žiadosť zo dňa 2. 12. 1992).

Vec bola prvotne pridelená na prejednanie JUDr. P. Po jej odchode zo súdu bola pridelená JUDr. H. a následne JUDr. P., ktorá ju prejednáva doposiaľ.

I tento objektívny faktor spôsobil to, že došlo k predĺženiu súdneho konania.

Ďalšou okolnosťou, ktorá ovplyvnila dĺžku konania bola tá skutočnosť, že nebolo včas ukončené dedičské konanie po neb. J. G. a bez dedičského spisu nebolo možné pokračovať v prejednávaní veci 15 C 45/93.

Dávam do pozornosti Ústavnému súdu, že prietahy v konaní spôsobili i samotní účastníci konania svojou nečinnosťou. V priebehu konania totiž pôvodne označení účastníci

– tak navrhovateľ ako i odporca zomreli a na pojednávanie dňa 23. 9. 1996 sa dostavil len syn pôvodne označenej navrhovateľky, ktorému bola uložená lehota na zistenie okruhu účastníkov konania. Dňa 10. 1. 1997 bol opätovne súdom vyzvaný V. M. na oznámenie potrebných skutočností informácií (V. M.).

Na základe vyššie uvedených skutočností sme toho názoru, že včasnejšiemu prejednávaniu veci bránili objektívne skutočnosti a prietahy v konaní neboli spôsobené subjektívnou nečinnosťou pracovníkov súdu.“

Keďže žiaden z účastníkov konania netrval na ústnom pojednávaní ústavného súdu, ústavný súd o podnete navrhovateľov 8. novembra 2001 rozhodol bez jeho nariadenia podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

II.

Pokiaľ ide o fakty prípadu, zo zadováženého súdneho spisu vo veci sp. zn. 15 C 45/93 vyplynuli pre ústavný súd nasledovné skutočnosti. Predmetom konania pred okresným súdom je vyrovnanie dedičských podielov, pričom pôvodnými účastníkmi tohto konania boli A. M., rod. G. (bytom P.), ktorá 29. júna 1993 podala na Okresný súd Košice – vidiek žalobu na vyrovnanie dedičských podielov voči odporcovi J. G., bytom K.

Podanie tejto žaloby možno označiť za začatie konania vo veci sp. zn. 15 C 45/93 o vyrovnanie dedičských podielov, ktoré nie je doposiaľ ukončené a v ktorom navrhovatelia namietajú prietahy podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Keďže navrhovatelia sa účastníkmi tohto súdneho konania stali až po tom, čo 1. októbra 1994 zomrel J. G., porušenie ich základného práva možno vysloviť iba v období, v ktorom už v uvedenom konaní mali postavenie účastníkov konania.

Dňa 23. septembra 1996 (celkovo na 3. pojednávaní vo veci) oznámil syn žalobkyne V. M., že v čase tohto pojednávania sú už nebohí ako žalobkyňa A. M., tak aj žalovaný J. G. Bol preto súdom poučený, aby oznámil mená a adresy právnych nástupcov, či vstupujú do

konania, na čo si vyžiadal lehotu 20 dní. Následne bolo pojednávanie odročené na neurčito s tým, že súd vyzve účastníkov na doplnenie potrebných skutočností.

Dňa 1. októbra 1996 predložil syn nebohej žalobkyne V. M. úmrtný list A. M. a oznámil súdu, kto sú zákonní dedičia po odporcovi J. G., a navrhol, aby do konania na strane odporcov vstúpili:

1. A. G., K.,
2. D. G., B.,
3. A. M., K.,
4. L. N., K.,
5. V. S., K.

Začiatkom októbra 1996 došlo opätovne k zmene konajúcej sudkyne, ktorou sa stala JUDr. I. P. (ktorá vo veci koná doposiaľ). Dňa 7. novembra 1996 dala pokyn kancelárii na zistenie dátumov úmrtí žalobkyne a žalovaného a na zistenie dedičov po nich. Požiadaný Obecný úrad K. však 15. novembra 1996 vrátil túto požiadavku súdu späť so žiadosťou o jej spresnenie. Okresný úrad P. 18. novembra 1996 oznámil súdu úmrtie A. M., ale uviedol, že evidenciu dedičov nevedie.

Dňa 10. januára 1997 sa bez predvolania dostavil na okresný súd V. M. (na úradnom zázname sa neuvádza, za akým účelom) a súd mu uložil doložiť do spisu, resp. oznámiť súdu dátum a rok úmrtia odporcu J. G. Ide o skutočnosti, ktoré už okresný súd sám zisťoval na Obecnom úrade K., ale pre nepresnosť dožiadania mu neboli oznámené.

Po preukázaní úmrtia pôvodnej žalobkyne A. M. a odporcu J. G. súd vytýčil pojednávanie na termín 28. október 1997.

Išlo vôbec o prvé pojednávanie, na ktorom ako účastníci konania vystupovali navrhovatelia (na strane odporcov). Súd vo veci samej rozhodol rozsudkom z 28. októbra 1997 tak, že návrh žalobcov na vyrovnanie dedičských podielov zamietol. Proti tomuto

rozsudku (15 C 45/93) sa 1. decembra 1997 odvolali právni nástupcovia žalobcov s tým, že svoje odvolanie podrobnejšie odôvodnia v lehote 15 dní.

Na konanie na odvolacom súde žalobcovia splnomocnili advokáta JUDr. F. K. a zároveň predložili 15. decembra 1997 podrobne odôvodnené odvolanie. Súdny spis bol 20. marca 1998 doručený na rozhodnutie Krajskému súdu Košice (ďalej len „krajský súd“) ako súdu odvolaciemu.

Krajský súd svojím uznesením č. k. 15 Co 45/98-49 z 30. apríla 1998 rozhodol, že rozsudok súdu prvého stupňa zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie. V odôvodnení svojho rozhodnutia krajský súd uviedol, že k zrušeniu rozsudku súdu prvého stupňa pristúpil preto, že „súd prvého stupňa neskúmal, či v prejednávanej veci sú splnené podmienky pre vyrovnanie dedičských podielov“. Vychádzajúc z uvedeného krajský súd uložil súdu prvého stupňa, „aby v zmysle § 43 O. s. p. vyzval žalobcov na odstránenie nedostatku žaloby, a to aby žalobný petit upresnili tak, aby obsahoval náležitosti ustanovené v § 42 ods. 2 písm. c) katastrálneho zákona a potom skúmal, či sú splnené podmienky pre vyrovnanie dedičských podielov (§ 14 zákona č. 293/1992 Zb.)“. Uznesenie bolo okresnému súdu doručené 10. júna 1998. Následne 4. septembra 1998 vydal okresný súd uznesenie, ktorým uložil žalobcom v lehote 10 dní od jeho doručenia (a pod následkom zastavenia konania) doplniť návrh o výrok rozhodnutia s uvedením katastrálneho územia, čísla pozemnoknižných vložiek, resp. listov vlastníctva, vypísaním všetkých čísel parciel, ich výmery, ako aj výšky podielu poručiťľa a určením podielu, ktorý žiadajú určiť pre navrhovateľov, pretože ich návrh neobsahuje úplný výrok, a teda „nemá náležitosti ustanovené v § 42 ods. 2 písm. c) katastrálneho zákona, ako aj náležitosti § 42 ods. 3 O. s. p. a § 79 ods. 1 O. s. p.“ Právny zástupca žalobcov spresnil žalobný petit 26. októbra 1998. Tento bol zaslaný odporcom s tým, že sa k nemu budú môcť vyjadriť na pojednávaní, ktoré sudkyňa vytýčila na 19. január 1999.

Ďalšie pojednávanie vo veci sa uskutočnilo 19. januára 1999 a bolo odročené na 2. február 1999 s tým, že právny zástupca žalobcov doloží v lehote 10 dní rozhodnutie súdu

o vyporiadaní vlastníctva k rodinnému domu a žalobcovia tiež doložia listy vlastníctva na pozemnoknižnej vložke, resp. identifikácie.

Pojednávanie súdu vytýčené na 2. február 1999 bolo odročené na 18. február 1999 a súd uznesením sp. zn. 15 C 45/93 z 2. februára 1999 uložil žalobcom, aby v lehote 5 dní od doručenia uznesenia pod následkom zastavenia konania doplnili svoj návrh nasledovne:

1. špecifikovali výrok v súlade s katastrálnym územím, pozemnoknižnými vložkami, číslami parciel, ich výmerou, zápisom, ak je založený na liste vlastníctva v podieloch poručiteľa, ako aj prepočítané podiely navrhovateľov, ktoré žiadajú určiť tak, aby boli vykonateľné na zápis do katastra nehnuteľností,

2. doložili list vlastníctva na pozemnoknižnej vložke č. 48 (resp. vložku + identifikáciu).

Okresný súd svoju požiadavku zdôvodnil tým, že „Podaný návrh na začatie konania má... vady, ktoré bránia riadnemu pokračovaniu v konaní, nakoľko nemá náležitosti uvedené v § 42 ods. 3 O. s. p. a § 79 ods. 1 O. s. p.“

D. G. v mene odporcov spresnil svoje vyjadrenie zo 16. januára 1999.

Pojednávanie stanovené na 18. február 1999 bolo odročené na neurčito pre práceneschopnosť konajúcej sudkyne. Toho dňa bol súdu doručený spresnený žalobný petít.

Na ďalšom pojednávaní 22. apríla 1999 (v neprítomnosti odporcov) okresný súd vo veci rozhodol a vyhlásil rozsudok o vyrovnaní dedičských podielov po poručiteľovi J. G. a potvrdil vlastnícke právo žalobcov. Proti tomuto rozsudku sa 8. júna 1999 odvolali odporcovia a ich odvolanie bolo 17. júna 1999 zaslané žalobcom.

Okresný súd predložil vec na rozhodnutie krajskému súdu ako súdu odvolaciemu 23. septembra 1999. Pretože tento vo veci hneď nekonal, právny zástupca žalobcov požiadala 23. októbra 2000 o vytýčenie termínu pojednávania. Krajský súd svojím uznesením z 29. decembra 2000 (15 Co 116/00) však najskôr rozhodol, aby súd prvého stupňa rozhodol

o celom predmete konania a opravil v rozsudku zrejmu nespravnosť spočívajúcu v označení k. ú. K. n. T.

Po tomto rozhodnutí krajského súdu okresný súd uznesením zo 7. februára 2001 opravil výrok svojho rozsudku č. k. 15 C 45/93-89 z 22. apríla 1999 a toho istého dňa vydal doplňujúci rozsudok č. k. 15 C 45/93-111 o doplnení výroku tohto rozsudku. Zároveň 7. februára 2001 vyzval právneho zástupcu žalobcov na špecifikáciu výroku, na čo tento súdu oznámil, aby si doklady pre dlhodobú neprítomnosť žalobcu vyžiadal sám od katastrálneho úradu. Tieto ale následne predložil druhý zo žalobcov 2. marca 2001.

Všetci odporcovia spoločne (navrhovatelia v konaní pred ústavným súdom) podali 17. apríla 2001 odvolanie proti doplňujúcemu rozsudku okresného súdu č. k. 15 C 45/93-111 zo 7. februára 2001, a to z rovnakých dôvodov, ktoré už uviedli vo svojom odvolaní proti rozsudku z 8. júna 1999. Celý spis bol 20. apríla 2001 predložený krajskému súdu. Tento ho 11. júna 2001 ale opätovne vrátil okresnému súdu na doplnenie rozsudku (o časti pozemkov nebolo rozhodnuté, treba si vyžiadať aktuálne výpisy listov vlastníctva, rozhodnutia doručiť všetkým odporcom) a obratom uložil povinnosť spis predložiť krajskému súdu na ďalší procesný postup. Okresný súd 26. júna 2001 dožiadal Okresný úrad Košice – okolie. Následne bol spis 12. júla 2001 predložený ústavnému súdu pre potreby konania o podnete navrhovateľov.

III.

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia súdneho orgánu, v dôsledku čoho je jej odstránenie „podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov“ (II. ÚS 61/98). Samotným prerokovaním veci na súde sa však právna neistota osoby neodstráni, pretože právna istota sa vytvára až právoplatným rozhodnutím súdu. Pre splnenie základného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy preto nepostačuje, aby súd vec prerokoval (II. ÚS 26/95).

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov. Ústavný súd poskytuje ochranu označeného práva každému, kto sa o ňu uchádza predpísaným spôsobom bez ohľadu na to, či má v konaní pred všeobecným súdom postavenie navrhovateľa (žalobcu) alebo odporcu.

Pri rozhodovaní, či vo veci došlo k priet'ahom v súdnom konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd zohľadňuje tri kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitost' veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka konania (2) a napokon spôsob, akým súd v konaní postupoval (3) – I. ÚS 70/98, II. ÚS 74/97.

1. Predmetom prebiehajúceho konania sp. zn. 15 C 45/93 pred okresným súdom je vyrovnanie dedičských podielov k poľnohospodárskej pôde, ktorá bola predmetom konania o dedičstve po nebohom otcovi J. G. (zomr. 8. februára 1968). Podľa názoru ústavného súdu po právnej stránke nejde o komplikovanú vec, keďže úlohou súdu bolo zistenie, či sú splnené podmienky pre vyrovnanie dedičských podielov [v zmysle § 13 a nasl. zákona Slovenskej národnej rady č. 293/1992 Zb. o úprave niektorých vlastníckych vzťahov k nehnuteľnostiam v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 293/1992 Zb.“)] a v prípade, že tieto splnené boli, rozhodnúť o vyrovnaní dedičských podielov potvrdením vlastníctva oprávnenej osoby (osôb) - § 14 ods. 3 zákona č. 293/1992 Zb. Hoci faktickú zložitost' veci je rozumné predpokladať (vzhľadom na počet a druh nehnuteľností, o ktoré pri vyrovnaní dedičských podielov ide), zodpovedajúcou prípravou samotného pojednávania, ako aj uplatnením § 43 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) táto nemusela predstavovať výraznejšie predĺženie konania. Pre úplnosť je možné dodať, že takéto konania neboli začiatkom 90. rokov ničím neobvyklým v rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, keďže súviseli s praktickým uplatňovaním zákona č. 293/1992 Zb. ako jedného z reštitučných zákonov.

2. Pokiaľ ide o správanie navrhovateľov ako účastníkov označeného súdneho konania (na strane odporcov), z vyžiadaného súdneho spisu ústavný súd nezistil, že by k priet'ahom v tomto konaní bolo dochádzalo ich postupom. Ich postoj možno (a práve

naopak) hodnotiť ako aktívny a súčinnosťný, pretože požadované úkony (napríklad ich účasť na pojednávaniach, vyjadrenie k návrhu žalobcov) vykonávali načas a bez zbytočných odkladov.

3. Tretím hodnotiacim kritériom, použitím ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu základného práva navrhovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, bol samotný postup okresného súdu. Pri uplatňovaní tohto kritéria bral ústavný súd do úvahy svoju doterajšiu judikatúru, podľa ktorej k zbytočným prietahom v súdnom konaní nemusí dochádzať len nekonaním príslušného súdu (napríklad nevytyčovaním pojednávania), ale aj takou jeho činnosťou, ktorá nesmeruje k odstráneniu právnej neistoty účastníkov súdneho konania. Takto vo veci sp. zn. II. ÚS 33/99 ústavný súd uviedol: „Aj nesprávna činnosť štátneho orgánu môže zapríčiniť porušenie práva zaručeného podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ak činnosť štátneho orgánu nesmeruje k odstráneniu právnej neistoty ohľadne tých práv, kvôli ktorým sa osoba obrátila na štátny orgán, aby o jej veci rozhodol.“ Aj v ďalšej veci sp. zn. II. ÚS 64/99 ústavný súd uviedol: „Právo zaručené občanovi podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky sa môže realizovať len prostredníctvom takého konania súdov, ktoré smeruje k odstráneniu právnej neistoty, kvôli ktorej sa občan obrátil na orgán súdnej moci.“

Pri hodnotení postupu okresného súdu bral preto ústavný súd do úvahy oba spomenuté spôsoby. Pokiaľ ide o zbytočné prietahy spôsobené nekonaním okresného súdu (a bez zákonnej prekážky takéhoto postupu), ústavný súd zistil, že v období od októbra 1994 (odkedy prichádzala do úvahy účasť odporcov – navrhovateľov v konaní pred ústavným súdom, keďže 1. októbra 1994 J. G. zomrel) až do apríla 1996 okresný súd nekonal vôbec (od 24. augusta 1994 do 26. apríla 1996). Z písomného vyjadrenia podpredsedu okresného súdu z 11. októbra 2001 vyplynulo, že dôvodom tejto jeho nečinnosti mala byť zmena v osobe konajúcej sudkyne, ktorú označil ako „objektívny faktor“ nečinnosti súdu. Podľa názoru ústavného súdu však zmena v osobe konajúceho sudcu (tak ako iné organizačné či technické problémy súdnictva) nesmie ísť na ťarchu účastníkom súdneho konania.

Pokiaľ ide o konanie od uvedeného termínu až do súčasnosti, okresný súd (s výnimkou, keď sa spis nachádzal na krajskom súde ako na súde odvolacom) vo veci konal. Ako však už ústavný súd uviedol, samotné konanie súdu ešte nemusí znamenať, že ide o konanie bez zbytočných prietahov. Základnému právu na konanie bez zbytočných prietahov totiž nezodpovedá akýkoľvek (hoci aktívny) postup súdu, ale len ten, do ktorého sa premieta procesná zásada hospodárnosti súdneho konania, rešpektovanie ktorej je nevyhnutným predpokladom rýchleho a účinného poskytnutia právnej ochrany. Jej obsahom je nielen to, aby súd viedol konanie hospodárne a aby bez zbytočných prietahov zistil rozhodujúce skutočnosti a aby hneď rozhodol (§ 6 OSP), ale tiež aby v rámci prípravy pojednávania toto predseda senátu pripravil tak, aby bolo možné rozhodnúť na jednom pojednávaní (§ 114 OSP), aby predseda senátu podľa § 43 OSP vyzval účastníkov na opravenie alebo doplnenie nesprávneho alebo neúplného podania, aby súd, ktorý je podľa § 89 OSP príslušný na konanie o určitej veci, bol príslušný aj na konanie vo veciach s ňou spojených a pod. Nerešpektovanie zásady hospodárnosti v konaní všeobecného súdu (jej jednotlivých zložiek buď samostatne, alebo v ich vzájomnej spätosti) je spôsobilé (vo väčšej či menšej intenzite či miere) porušiť základné právo účastníka súdneho konania na konanie bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

Ústavný súd z tohto hľadiska preskúmal postup okresného súdu vo veci sp. zn. 15 C 45/93 a zistil, že ním došlo k porušeniu zásady hospodárnosti súdneho konania jednak tým, že si vec dôsledne nepripravil na rozhodnutie (adekvátnym využitím § 43 OSP), a takisto tým, že doteraz nerozhodol o celej veci, ktorá mu bola predložená na rozhodnutie.

Pokiaľ ide o nedôslednosť prípravy samotnej veci na konanie a rozhodnutie po rozhodnutí okresného súdu z 28. októbra 1997, ktorým tento zamietol návrh žalobcov na vyrovnanie dedičských podielov, mu krajský súd vo svojom uznesení z 30. apríla 1998 (15 Co 45/98) vytkol, že vôbec „neskúmal, či v prejednávanej veci sú splnené podmienky pre vyrovnanie dedičských podielov“. Súčasne mu uložil, aby vyzval žalobcov na odstránenie nedostatkov žaloby, čo okresný súd urobil svojimi uzneseniami zo 4. septembra 1998 a 18. februára 1999.

K vzniku priet'ahov došlo pri odstraňovaní vád podania žalobcov, pretože okresný súd vo veci sp. zn. 15 C 45/93 nepostupoval v súlade s OSP (a preto ho krajský súd musel vyzvať na odstránenie tohto nedostatku) tým, že nezabezpečil splnenie podmienok na rozhodnutie vo veci prostredníctvom doplnenia a spresnenia žaloby.

Ďalšie rozhodnutie vo veci sp. zn. 15 C 45/93 vydal okresný súd 22. apríla 1999, pričom odvolanie proti nemu podali odporcovia (navrhovatelia v konaní pred ústavným súdom) na krajský súd. V rozhodnutí krajského súdu sp. zn. 15 Co 116/00 z 29. decembra 2000, ako aj v jeho ďalšej žiadosti z 11. júna 2001 tento ukladá okresnému súdu, aby podľa § 152 ods. 2 prvej vety OSP rozsudkom rozhodol o celej prejednávanej veci na základe podania navrhovateľov a nimi predloženej špecifikácie nehnuteľností.

V tomto prípade došlo k vzniku zbytočných priet'ahov pri rozhodovaní o celom predmete konania, keď okresný súd nepostupoval v súlade s OSP, a preto musel byť (podobne ako pri odstraňovaní vád žaloby) vyzvaný krajským súdom k náprave tohto nedostatku.

Keďže takýmto postupom okresného súdu došlo k porušeniu zásady hospodárnosti súdneho konania vo veci sp. zn. 15 C 45/93, ústavný súd aj s prihliadnutím na jeho nekonanie v období rokov 1994 – 1996 tento jeho postup posúdil ako zbytočné priet'ahy v súdnom konaní narušujúce základné právo navrhovateľov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.